

Gaia: 01/2022

(...) JAUNAK AURKEZTUTAKO SALAKETARI BURUZKO EBAZPENA, USTEZ GIZARTE POLITIKAKO DEPARTAMENTUKO LANGILE BATZUEN ERANTZUN FALTA ETA JARDUERARIK EZA EGOTZITA, EGINDAKO HAINBAT ESKAERAREN AURREAN

I.- KONTSULTA

1.- 2022ko urtarrilaren 6an, mezu hau iritsi zitzaion Erakundearen Etika Batzordeari: “Nik, (...) , agiri bidez frogatuko dut Aldundia, Gizarteratze Zerbitzua, Txara 2ko bigarren solairua, legearen gainetik daudela... 1) Arduradunak honako hauek dira: (...). 2) Zuen aurrean administrazio espediente baten kudeaketa txarra agerian uzten duten dokumentuak aurkeztuko ditut; kudeaketa hori zerbait pertsonal bihurtu da. 3) Egoera oso larria da eta kontrolatik kanpo dago... 4) Gizarteratze Departamentuko (Txara 2) funtzionario publikoen botere abusua agerian uzten duen dokumentazio guztia Arartekoarengana eta Gizarte Eskubideen Ministeriora bidaliko dut zuzenean. Goian aipatutako pertsonen jarduna legetik kanpo dago erabat, eta kalte larria egiten ari zait”.

2.- Ondoren, urtarrilaren 10ean eta 28an, Erakundearen Etika Batzordeari zuzendutako erregistro bana jaso zen, eta horrekin batera hainbat agiri aurkeztu ziren: dokumentu bat, zenbait gertaera zehazten dituen eta Gizarte Politikako Departamentuko langileen usteko jarduerarik eza salatzen duena, interesdunak egindako salaketaren eta laguntza eskaeraren aurrean; Gizarte Politikako Departamentuari zuzendutako erregistro batzuen kopia, non bilerak eskatzen diren, faktura batzuk ordaintzea exijitzen den edo departamentu horretako langileei zuzendutako kexak aurkeztu diren. Era berean, Ertzaintzan aurkeztutako bi salaketaren kopia aurkeztu da, baina ez aipatutako departamentuarekin zerikusia duten gertakariengatik baizik eta ustez Aterpe-Caritasen beste erabiltzaile batek egindako mehatxu eta erasoengatik, izan ere, normalean interesdunak bertan igarotzen du gaua.

II.- APLIKAZIO ARAUAK

1.- Diputatuen Kontseiluaren 2016ko martxoaren 1eko Erabakiaren bidez onetsi zen Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko Erakundearen Zuzentasun Sistema (aurrerantzean, EZS), zeinaren bidez finkatu nahi baitira etika publikoa eta eredugarritasuna, ezaugarri gisa.

Sistema horren esparruan, hainbat kode onetsi ziren, hurrenez hurren: Diputatuen Kontseiluaren 2016ko martxoaren 1eko Erabakiz, Gipuzkoako Foru Aldundiko eta haren sektore publikoko kargu publikoen zein langile baliokideen Jokabideen eta Jardunbide Egokien Kodea (JJEK); Diputatuen Kontseiluaren 2017ko irailaren 5eko Erabakiz, kontratazio publikoari aplikatu beharreko Jokabide Kodea eta Erakundearen Zuzentasun Esparrua (JKEZE); Diputatuen Kontseiluaren 2017ko azaroaren 7ko Erabakiz, Gipuzkoako Foru Enplegu Publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodea (EKOK); eta Diputatuen Kontseiluaren 2018ko urriaren 2ko Erabakiaren bidez, Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publikoko laguntzei eta dirulaguntzei aplikatu beharreko Jokabide Kodea eta Erakundearen Zuzentasun Esparrua (JKEZE).

2.- Bai EZSk bai dagozkion jokabide kodeek ezartzen dutenez, martxoaren 1eko 3/2016 Foru Dekretuaren bidez sortutako Erakundearen Etika Batzordea (EEB) izango da berme handieneko organoa, eta bera arduratuko da haiek aplikatzeari buruzko gaiez. Berari dagokio, beraz, EZS garatzeko tresnetan ezarritako balio, printzipio eta jokabide arauak ez betetzeagatik jasotako kexak eta salaketak izapidetzea eta ebaztea.

III. ERAKUNDEAREN ETIKA BATZORDEAREN BALIOESPENA

1.- Interesdunak kontatutako gertakarietan salatzen da Gizarte Politikako Departamentuko zerbitzuek ez dietela jaramonik egin berak egindako eskaerei.

3/2016 Foru Dekretuaren 7. artikuluan, gaiak izapidetzeari eta ebazteari buruzkoan, ezarritako prozedurari jarraituz, aurkeztutako kexaren berri eman zitzaion eragindako departamentuari, dagozkion gogoetak adierazi eta argudiatu ahal izateko eskubidea bermatze aldera. Ildo horretan, 2022ko otsailaren 15ean, Gizarte Inklusioa eta Indarkeria Matxistaren Emakume Biktimen Arretako Zerbitzuko (aurrerantzean, Gizarteratze Zerbitzua) idazki bat jaso zen. Txosten horretan adierazten da zerbitzuak 2019. urtetik duela (...) jaunaren kasuaren berri, orduan elkartu baitziren lehenengo aldiz haren egoera ezagutzeko.

Gizarteratze Zerbitzuaren idazkian adierazten denez, orduz geroztik eta orain arte, aurreikusitako prozedura aplikatu da: gizarte bazterketaren maila baloratu zen, eta orduz geroztik laguntza espezializatua eskaini zaio. (...) jaunaren egoera, baldintzak eta beharrak aztertu ondoren, erabaki zen harentzat ez zela baliabide egokia egoitza edo harrera etxebizitza bat, batez ere harremanen arloan dituen arazoengatik. Nolanahi ere, harreman arazo hori intentsitate baxuko esku-hartze batekin lantzeko aukera eskaini zitzaion Aterpen (gizarte premiei erantzuteko gaueko harrera zentroa). Harrezkero, aurrez aurreko bilerak eta telefono bidezko harremanak egin dira, gerora sortutako eskaerei erantzuteko. (...) jaunaren ustez eskainitako zerbitzuak nahikoak ez zirela jakinda, beste zerbitzu eta erakunde batzuek ere parte hartu dute, hala nola Hernaniko gizarte zerbitzuek, Lanbidek edo Osakidetzak. Jakin badakite interesduna hotel batera joan zela izandako istilu baten ondorioz, eta horren kostua Foru Aldundiak ordaintzeko eskatzen duela, eta Gizarteratze Zerbitzuak idatziz zein ahoz jakinarazi dio segurtasuna bermatuta dagoela eta Aterpera itzul daitekeela. Hala ere, 2022ko urtarrilaren 25ean, interesdunak berriaz eskatu zuen baja emateko bere esku jarri diren zerbitzu eta baliabideetan, eta indarririk gabe uzteko egin dituen eskaerak.

Gizarteratze Zerbitzuak ondorioztatu du ezin zitzaiela eskaera guztiei erantzun, ez zirelako egokitzat jo gizarteratze prozesurako.

2.- Gizarte Politiketako Departamentuak eta, zehazkiago, Gizarteratze Zerbitzuak egiten duen lana benetan konplexua dela uste dugu; izan ere, laguntza eskatzen duen pertsona bakoitzaren ezaugarriak eta kasuistika desberdinak direnez, eskaintzen zaizkien aukerek edo irtenbideek ere konplexutasun horri erantzun behar diote. Logikoa da pentsatzea ez dagoela sortzen diren egoera pertsonalak asetzen dituen irtenbide bakar bat, eta benetan garrantzitsuena dela pertsona orok aukera izatea laguntzarik egokiena jasotzeko, bere premia eta inguruabarrekin bat datorrena.

Gaian interesa duten bi aldeetatik jasotako dokumentazioa aztertu ondoren, uste dugu Gizarteratze Zerbitzuak hainbat baliabide jarri dituela interesdunaren eskura, denboran zehar berarekin egin diren bileretan hauteman diren beharrei erantzuteko. Beraz, gure ustez, erakundearen zuzentasunaren ikuspegitik, hau da, aztergai dugun ikuspegitik, errespetatu egin dira Erakundearen Zuzentasun Sistemaren jasotako balioak eta printzipioak, eta jardun profesionalari buruzko arauak jarraitu zaie, bertan eskatzen den ardura profesionalarekin jardunez (Enplegu Publikoaren Etikaren eta Kudeaketa Onaren Kodearen 3.5 printzipioa), eginkizunak ahalik eta arreta handienarekin betez eta pertsona bakoitzari zerbitzu onena eman ahal izateko beharrezkoak diren ahaleginak eginez.

Horregatik guztiagatik, Erakundearen Etika Batzordeak, 2022ko apirilaren 11n, aho batez, honako erabaki hau hartu du:

EBAZPENA

Lehenengo.- Artxibatzea martxoaren 1eko 3/2016 Foru Dekretuaren 7. artikuluari jarraiki aurkeztutako kexa, ez baitira urratu Gipuzkoako Foru Aldundiaren eta haren sektore publikoaren Erakundearen Zuzentasun Sistemari jasotako balioak, printzipioak eta jokabide arauak.

Bigarren.- Indarkeria Matxistaren Biktimak diren Emakumeak Gizarteratzeko eta Laguntzeko Zerbitzuari gomendatzen diogu eguneratuta eta behar bezala dokumentatuta eduki dezala espediente hau eta gizarteratze prozesuei buruzko beste edozein espediente edo prozedura, une oro bermatu ahal izateko ahalik eta dedikazio eta ahalegin handiena egiten dela pertsona bakoitzarentzat irtenbiderik onena aurkitzeko.

**Erakundearen Etika Batzordeko lehendakaria
Eider Mendoza Larrañaga**